

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2297/23
28.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Весне Целетовић Цуцић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Немања Васиљевић, адвокат из Београда, Теразије број 29, против тужених ББ из..., чији је пуномоћник Драган Крајновић, адвокат из Београда, Господар Јована број 42А, ВВ из ... и ГГ из ..., чији је привремени заступник адвокат Игор Симић из Београда, Кларе Цеткин број 1Ј, ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о жалбама тужиле изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 657/16 од 12.9.2019. године, допуњене решењем истог суда П.бр. 657/16 од 22.10.2019. године и о жалбама тужиле и тужене ББ изјављеним против допунског решења о трошковима П.бр. 657/16 од 22.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 28.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиле АА и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 657/16 од 12.9.2019. године у ставовима првом, другом, трећем, четвртном, петом и седмом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка из става шестог изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 657/16 од 12.9.2019. године и допунско решење о трошковима истог суда П.бр. 657/16 од 22.10.2019. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилца АА, да туженој ББ из ... на име трошкова парничног поступка исплати износ од 312.900,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство Уговор о купопродаји Ов.број 1489/02 од 23.5.2002. године, закључен између пок.ДД, као продавца и првотужене ББ, као купца, чији је предмет купопродаја непокретности – стана број 5, Улица ..., на II спрату, површине 78,08 м², уписан у ЗКУЛ број ..., који се налази на кат.парцели ... КО... и да не постоји правни однос између тужиоца и првотужене по основу овог уговора. Другим ставом изреке пресуде, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство Уговор о купопродаји Ов.број 2546/03 од 07.3.2003. године, закључен између првотужене ББ, као продавца и друготужене ВВ, као купца, чији је предмет купопродаја непокретности – стана број 5 Улица ... на II, спрату, површине 78,08 м², уписан у ЗКУЛ број ... који се налази на кат.парцели ... КО ..., као неоснован. Ставом трећим изреке пресуде, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство Уговор о купопродаји под пословном ознаком 1/3 Ов.број 6427/05 од 13.01.2005. године, закључен између друготужене ВВ, као продавца и трећетуженог ГГ, као купца, чији је предмет купопродаја непокретности – стан број 5, Улица ... на II спрату, површине 78,08 м², уписан у ЗКУЛ број ..., који се налази на кат.парцели ... КО ..., као неоснован. Четвртим ставом изреке пресуде, одбијен је предлог тужиље да суд одреди привремену меру којом ће забранити туженом ГГ из ..., свако располагање непокретности – стана број 5 у ..., на II спрату, површине 78,08 м², уписан у ЗКУЛ број ...који се налази на кат.парцели ... КО ..., а ставом петим изреке пресуде, одбијен је приговор пресуђене ствари изјављен од стране првотужене дана 16.4.2019. године. Ставом шестим изреке пресуде, обавезана је тужиља да првотуженој накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 349.500,0 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате, док је ставом седмим изреке пресуде обавезана тужиља да трећетуженом накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 270.000,00 динара.

Допунским решењем о трошковима поступка од 22.10.2019. године, обавезана је тужиља да првотуженој, на досуђени износ трошкова поступка од 349.500,00 динара, исплати износ од још 136.500,00 динара, што укупно чини 486.000,00 динара, све са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Против наведене пресуде тужиља је благовремено изјавила жалбу, побијајући је из свих законом прописаних разлога, док су против решења од 22.10.2019. године и тужиља и првотужена ББ поднеле жалбе и то тужиља побијајући га због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а првотужена побијајући га из свих законом прописаних разлога.

Првотужена ББ доставила је одговор на жалбу тужиље против пресуде.

Испитујући правилност побијаних одлука у смислу одредби чл. 386 и 402 Закона о парничном поступку (“Сл.гласник РС” број 72/11 са свим каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду оценио је да је жалба тужиље делимично основана и то у погледу решења о трошковима, док је у преосталом делу жалба

тужиље, као и жалба првотужене неосноване.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би ожалбена одлука морала бити укинута. Супротно наводима жалбе тужиље, првостепена пресуда не садржи ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, с обзиром на то да је побијана пресуда јасна и разумљива, те да нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према чињеничном утврђењу у првостепеном поступку, сада пок. ДД, као продавац, закључила је се туженом ББ, као купцем, уговор о купопродаји стана бр.5, на другом спрату зграде у Улици ..., у ..., дана 23.05.2002. године, који је оверен пред Првим општинским судом у Београду, под Ов.бр.1489/02 дана 23.05.2002. године. Након закључења овог уговора, сада пок. ДД је пред Првим општинским судом у Београду покренула поступак П 1129/03, у коме је тражила да суд утврди да је ништав и без правног дејства наведени уговор о купопродаји непокретности, а у ком поступку је тужена ББ, истакла противтужбени захтев, којим је тражила да се утврди да је власник предметног стана по основу наведеног уговора о купопродаји. Овај поступак окончан је правоснажном пресудом на основу одрицања П 1129/03 од 09.06.2004. године, којом је одбијен тужбени захтев тужиље противтужене ДД, да суд утврди да је ништав и без правног дејства наведени уговор о купопродаји непокретности, а чији је предмет купопродаја стана број 2, у Улици ... површине 78,08 м², на другом спрату, док је пресудом на основу признања усвојен противтужбени захтев тужене ББ, према тужиљи противтуженој ДД и утврђено је да је ББ власник предметног стана по основу наведеног уговора о купопродаји, што је тужена ДД дужна признати и трпети, да се ББ укњижи као власник на предметном стану код надлежног земљишно-књижног суда. Након тога, тужена првог реда ББ је са друготуженом ВВ дана 7.3.2003. године закључила уговор о купопродаји предметног стана који је оверен под Ов.бр.2564/03. Предметни стан је даље био предмет купопродаје између друготужене ВВ, као продавца и трећетуженог ГГ, као купца, а који уговор о купопродаји је оверен од стране Другог општинског суда у Београду под Ов.бр.6427/05 дана 13.06.2005. године. Након што су наведени уговори закључени и реализовани и након што је правоснажно окончана парница по тужби сада пок. ДД, ДД је тужиљи поклонила поменути стан уговором о поклону овереним пред Првим општинским судом у Београду П Ов.бр.534/09 дана 10.04.2009. године, задржавајући право становања на описаном стану. ДД преминула је дана 23.10.2009. године, а оставински поступак који је покренут пред Првим основним судом у Београду обустављен је решењем тог суда О.9909/10 од 20.12.2011. године, с обзиром на то да је оставиља располагала свом својом покретном и непокретном имовином. Из решења РГЗ број 952-02-10 -1260/08 од 04.02.2010. године, утврђено је да је на троипособном стану број 5 површине 78,08 м², на другом спрату у Улици ..., постојећем на кат. Парцели ..., уписано право својине у корист ГГ са 1/1 идеалних делова.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, а применом одредби чланова 26, 103, 109 и 454 Закона о облигационим односима и чл.20 став 1 Закона о основама својинско правних односа, првостепени суд је закључио да су тужбени захтеви тужиље неосновани. По схватању првостепеног суда, побијани купопродајни уговори су

закључени у законом прописаној форми и то пре уговора о поклону, који је пок. ДД закључила са тужиљом, те исти производе правно дејство. Суд сматра да тужени нису имали никакве преварне ни недопуштене намере, како то тужиља тврди, с обзиром на то да је у уговорима констатовано да се стан продаје као неусељив. Такође, сви побијани уговори закључени су пре спорног уговора о поклону, те је уговор о поклону који је тужиља закључила са пок. ДД ништав правни посао у смислу одредбе члана 103 ЗОО, јер у време његовог закључења поклонодавац није била власник предметног стана. Покојна ДД је закључењем првог купопродајног уговора са првотуженом ББ изразила своју слободну вољу да жели да стан прода и примила је купопродајну цену која јој је исплаћена. С обзиром на то, као и на чињеницу да је трећетужени предметни стан купио 2005. године од друготужене која је стан стекла купопродајом од првотужене, да је платио порез на пренос апсолутних права и укњижио се на истом као власник, то првостепени суд сматра да је захтев тужиље неоснован. Покојна ДД у време закључења уговора о поклону са тужиљом није била власник стана, што, по оцени првостепеног суда, захтев тужиље чини неоснованим, имајући у виду да су предметни уговори валидни, у потпуности су извршени и нема разлога за ништавост прописаних одредбама Закона о облигационим односима, због чега је одлучено као у ставовима првом, другом и трећем изреке.

Одлучујући о истакнутом приговору пресуђене ствари, првостепени суд је оценио да је овај приговор неоснован, с обзиром на то да су у правноснажно окончаном поступку П 1129/03 странке биле пок ДД и тужена ББ, па нема идентитета странака, што је један од битних услова за постојање пресуђење ствари. Сходно томе, применом одредбе чл. 359 став 2 ЗПП, првостепени суд је одлучио као у ставу петом изреке. Како тужиља није учинила вероватним своје потраживање, то суд сматра да нису испуњени ни услови за одређивање привремене мере прописани одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу, због чега је ставом четвртим изреке предлог за одређивање исте одбијен као неоснован. Одлуку о трошковима поступка суд је донео применом одредби чланова 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку имајући у виду вредност предмета спора, успех странака у спору и важећу адвокатску и таксену тарифу.

По оцени Апелационог суда у Београду, првостепени суд је донео правилну и на закону засновану одлуку, па је жалба тужиље одбијена као неоснована, а побијана пресуда потврђена, с тим да разлоге које је за одлуку дао првостепени суд делимично као правилне прихвата и овај суд.

Наиме, тужиља побија уговор о купопродаји који је закључен између ДД као продавца и првотужене ББ као купца, наводећи да се ради о фиктивном правном послу до чијег закључења је дошло на основу недопуштеног правног основа, те да се ради о зеленашком уговору и да је побуда за закључење тог уговора била недопуштена. Сходно томе, по наводима тужиље, ништави су и остали правни послови који се побијају предметном тужбом – уговор о купопродаји закључен између првотужене ББ и друготужене ВВ, као и уговор између ВВ и ГГ. Међутим, битна чињеница за одлучивање о захтеву тужиље је пресуда на основу признања П 1129/03 од 09.06.2004. године, која је донета након закључења побијаног уговора о купопродаји непокретности Ов бр. 1489/02 од 23.05.2002. године и којом је усвојен противтужбени захтев тужене ББ, према тужиљи противтуженој ДД и утврђено да је ББ власник предметног стана. Сходно томе, основ стицања права власништва првотужене ББ на

предметном стану није побијани уговор о купопродаји, већ судска одлука, па би утврђење ништавости предметног уговора било без правних последица, с обзиром на то да је првотужена власник по другом правном основу- правноснажној судској пресуди, а не на основу уговора који тужила побија.

Предметна тужба за утврђење ништавости регулисана је одредбом чл. 194. ЗПП и њено подношење је условљено постојањем правног интереса, па суд може да одбије да пружи заштиту странци која не докаже да има правни интерес за подношење утврђујуће тужбе. Тужилац је дужан да постојање правног интереса доказује увек када се он по неком пропису не претпоставља, а правни интерес постоји када се правни положај тужиоца показује као неизвештан у односу према туженом, а отклањање ове неизвесности оправданом.

У конкретном случају, тужила нема правни интерес за побијање предметног уговора о купопродаји од 23.05.2002. године, нити би његова евентуална ништавост била од утицаја на даље правне послове којима је првотужена располагала предметним станом, јер је првотужена ББ право својине стекла правноснажном судском пресудом, а не на основу уговора који тужила побија. Сходно наведеном, никакво право тужиле не би могло бити остварено утврђењем ништавости уговора закљученог између ДД као продавца и првотужене ББ као купца, јер је овај уговор оснажен кроз правноснажну судску одлуку којом је утврђено је да је ББ власник предметног стана по основу наведеног уговора о купопродаји.

Следом изнетог, неосновани су жалбени наводи тужиле да су ништави и остали правни послови који се побијају предметном тужбом – уговор о купопродаји закључен између првотужене ББ и друготужене ВВ, као и уговор између ВВ и ГГ, као последица ништавости првог уговора. Ово с тога што је првотужена ББ Уговор о купопродаји Ов.број 2546/03 од 07.3.2003. године, закључила са друготуженом ВВ, као законити власник, а сагласно овлашћењима из члана 3 Закона о основама својинскоправних односа, располагајући правом својине које је стекла судском одлуком, те је ово своје право могла пренети пуноважним правним послом. Осим тога, чак и у случају ништавости неког од наредних уговора о купопродаји, којима је вршен даљи пренос права на наведеном стану, то не би било од утицаја на права и интересе тужиле, јер је првотужена ББ стекла власништво на стану правноснажном судском пресудом 2004. године, а тужила је уговор о поклону закључила са пок. ДД 2009. године, у време када поклонодавац није више била власник предметног стана, а током поступка није доказала да је по неком другом основу правни следбеник пок. ДД. Сходно томе, а како не постоје ни други разлози за ништавост наведених уговора, правилна је одлука првостепеног суда да је захтев тужиле и у погледу осталих побијаних уговора, неоснован.

Првостепени суд је правилно оценио и да у конкретном случају нису испуњени услови за одређивање предложене привремене мере. За ову одлуку суд је дао правилне и јасне разлоге које у потпуности прихвата и овај суд, а који нису доведени у сумњу жалбеним наводима тужиле. Супротно жалбеним наводима, а имајући у виду да се ради о неоснованом тужбеном захтеву, то није учињено вероватним ни потраживање тужиле, те нису испуњени услови за одређивање привремене мере, због чега је потврђена одлука садржана у ставу четвртом изреке пресуде.

Такође, правилно је првостепени суд оценио да није основан приговор пресуђене ствари истакнут у односу на поступак који је вођен пред Првим општинским судом у Београду под П.бр. 1129/03, с обзиром на то да не постоји идентитет парничних странака, а што је један од основних услова за основаност овог приговора. Такође захтев тужиље заснива се на другим чињеничним тврдњама и другом правном основу у односу на захтев истакнут у том поступку, што приговор такође чини неоснованим, те је и одлука у ставу петом изреке пресуде потврђена.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу седмом изреке пресуде, којом је обавезана тужилца да туженом ГГ накнади трошкове парничног поступка, пошто је донета правилном применом одредби чл. 153 и 155 ЗПП-а и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, с обзиром на успех странака у спору.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе у вези са одлуком у потврђујућем делу, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из члана 396 став 1 ЗПП-а.

Са свега изложеног одлучено је као у ставу првом изреке на основу одредбе члана 390 ЗПП-а, а као у ставу другом изреке на основу одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП-а.

Надаље, испитујући правилност побијаног решења о трошковима поступка садржаног у ставу шестом изреке пресуде и допунског решења о трошковима поступка од 22.10.2019. године, којима је обавезана тужилца да првотуженој ББ накнади трошкове парничног поступка, Апелациони суд је оценио да је жалба тужиље делимично основана, а жалба првотужене неоснована.

Основано се жалбом тужиље указује на погрешну примену материјалног права приликом обрачуна накнаде трошкова поступка. Имајући у виду исход спора и постигнути успех странака, те одредбе члана 153. и 154. ЗПП, према којима странка која успе у парници има право да јој друга странка накнади трошкове поступка, а суд приликом одлучивања који ће се трошкови странци накнадити узима у обзир само оне трошкове који су били нужни ради вођења парнице, Апелациони суд у Београду је обавезао тужилцу да првотуженој на име трошкова целог поступка исплати износ од 312.900,00 динара. Ови трошкови обухватају издатке који се односе на састав одговора на тужбу и једног образложеног поднеска од 04.04.2016. године у износу од по 30.000,00 динара, приступ пуномоћника наведене тужене на пет одржаних рочишта у износу од по 31.500,00 динара, приступ на 4 неодржана рочишта у износу од по 16.500,00 динара, све обрачунато у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Службени гласник РС", бр.15/2012), као и трошкове судске таксе на одговор на тужбу у износу од 29.400,00 динара, обрачунате према вредности спора опредељеној у време доспелости таксе на наплату, у складу са Таксеном тарифом из Закона о судским таксама ("Службени гласник РС", бр. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. Закон, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014, 106/2015). На досуђене трошкове првотуженој припада законска затезна камата, у складу са одредбом члана 277. ЗОО, од дана доношења извршности

првостепене пресуде до коначне исплате.

Првотуженој не припада накнада трошкова на име састава поднесака од 25.04.2016 године и 28.06.2016 године, које је поднела поводом предлога за враћање у пређашње стање због пропуштања саме тужене, те је реч о трошковима које је сама изазвала, као и трошкове састава поднеска од 12.12.2018 године, којим је тражила одлагање рочишта. Такође, ни трошкови за приступ на неодржано рочиште од 14.06.2018 године, се не могу сматрати оправданим и нужним, јер их је изазвала сама првотужена која је непосредно пре рочишта поднела захтев за изузеће поступајуће судије, који је одбијен. Сходно свему изнетом, Апелациони суд у Београду је преиначио решење о трошковима поступка садржано у побијаној пресуди, као и у допунском решењу од 22.10.2019.године и на основу члана 401. тачка 3, у вези са чланом 165. став 2. ЗПП, одлучио као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Ценећи успех тужиље и првотужене у поступку по жалби, односно да је у другостепеном поступку тужиља успела само у незнатном делу, а да је првотужена странка која није успела у другом степену, овај суд је сходно одредби члана 165 став 1 ЗПП, одбио захтеве наведених странака за накнаду трошкова жалбеног поступка и одлучио као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић